Matti Mäkelä 15.10.2020 98/20/L/A

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaan ti 20.10.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta – HE 150/2020 vp

Pyydettynä lausuntona hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Yleisiä näkemyksiä

Metsäteollisuus ry toteaa, että metsityksen kannustejärjestelmä on tärkeä ottaa käyttöön hallituksen esityksen esittämässä aikataulussa. Suomi on harvoja EU:n jäsenmaita, joissa metsäpinta-ala vähenee maankäytön muutoksen seurauksena. Tämä luo kielteistä mielikuvaa suomalaista metsäalaa kohtaan, vaikka metsätalous ei aiheuta metsäkatoa Suomessa. Suomen tuleekin ottaa ilmastopoliittiseksi tavoitteeksi metsäpinta-alan vähenemisen pysäyttäminen. Metsäteollisuus katsoo, että metsityksellä olisi tärkeä rooli tavoitteen saavuttamisessa.

Metsäteollisuus korostaa, että metsityksen kannustimista tulee saada vaikuttava ja mahdollisimman yksinkertainen kokonaisuus, joka tukee Suomen ilmastopoliittisia tavoitteita. Jos järjestelmästä säädetään liian monimutkainen tai vaikea kokonaisuus, kannustejärjestelmällä tavoitellut myönteiset ilmastovaikutukset jäävät toteutumatta. Hallituksen esityksen valmistelun aikana keväällä toteutetut kuulemiset ja työpajat vaikuttivat positiivisesti lopputulokseen. Kesällä toteutettu lausuntokierros ei valitettavasti enää johtanut myönteiseen kehitykseen.

Metsitystä suunniteltaessa ja kohdentaessa on myös tärkeää huomioida luonnon monimuotoisuus. Metsitykseen soveltuvissa avoimissa perinnebiotoopeissa elää merkittävä osuus Suomen uhanalaisista eliöistä. Hallituksen esityksessä onkin tämä tekijä otettu korostetusti huomioon. Lisäksi on tärkeää huomioida tutkimukset, joiden mukaan rehevien kasvupaikkojen metsittäminen lehtipuilla voi edistää muun muassa lehtolajien kehitystä ja edelleen luonnon monimuotoisuutta.

Yksityiskohtaisia kommentteja lakiluonnokseen

Metsäteollisuus esittää harkittavaksi seuraavia yksityiskohtaisia muutosehdotuksia, joita ei ole huomioitu hallituksen esityksen viimeistelyssä lausuntopalautteesta huolimatta:

Lakiluonnoksen 4 §:ssä esitetään säädettäväksi metsitystukeen oikeutetuista tuensaajista. Metsäteollisuus korostaa, että metsityksen kannustejärjestelmän tulee olla maanomistajia tasapuolisesti kohteleva. Metsityksen kannustimilla tavoitellaan positiivisten ulkoisvaikutusten tuottamista. Siten kannustimien rajaaminen vain tietylle maanomistajajoukolle ei ole tarkoituksenmukaista. De minimis-muotoinen tukijärjestelmä jo itsessään varmistaisi sen, että suurten maanomistajien osuus tukirahoituksen kertymästä jäisi kokonaisuuden kannalta pieneksi.

Lakiluonnoksen 5 §:ssä esitetään säädettäväksi metsitystukeen hyväksyttävien alueiden edellytyksistä. Metsäteollisuus esittää, että pykälän neljännestä momentista poistetaan enintään yhden hehtaarin pinta-alarajoite, vaatimus rajoittua vain metsämaahan sekä vaatimukset puuvartisten kasvien taimista tai suokasvillisuudesta metsitysalueella. Metsäteollisuuden mielestä heikko viljelykunto on riittävä määritelmä sille, että metsitys ei kohdistu ruoantuotannon ydinalueille.

Lakiluonnoksen 6 §:ssä esitetään säädettäväksi metsitystuen myöntämisen edellytyksien täyttymisestä. Pykälän ensimmäisen momentin toisen kohdan 20 metrin vähimmäisleveysvaatimusta tulisi lieventää, jotta kannustimet kohdennettaisiin myös vanhojen sähkölinjojen metsitykseen. Lisäksi kyseisen momentin kolmannen kohdan säännös on liian yleinen. Metsäteollisuus esittää, että kohta muutettaisiin muotoon ”metsitys ei heikennä arvokkaiden perinnebiotooppien monimuotoisuutta”.

Lakiluonnoksen 12 §:ssä esitetään säädettäväksi ennen tukipäätöstä hankittavasta ELY-keskuksen sitovasta lausunnosta. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että pääosa metsitystuen myöntämisen edellytyksistä olisi sellaisia, joissa edellytetään ELY-keskuksen asiantuntemuksen käyttämistä. Metsäteollisuus esittää, että pykäläluonnoksen ”on pyydettävä” muotoilu muutetaan ”on tarvittaessa pyydettävä” hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Ehdotetussa muodossa Suomen metsäkeskukselle jäisi harkintavaltaa ja siten selkeästi metsitykseen soveltuvista kohteissa voitaisiin välttää ELY-keskusten resurssien kuormitus.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja